

Gäller för: Verksamhet Thorax och kardiologi

Innehållsansvar: Maria Tholén, (marja86), Överläkare

Godkänd av: Kristofer Skoglund, (krisk3), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-03-13

Giltig till: 2028-03-09

Transplantation - Lunga - dubbel med ECC - Anestesi

Förändringar sedan föregående version

Inga höglödesförlängningar

Syfte

Standardmetoden för dubbellungtransplantation är sekventiella thorakotomier med eller utan ECMO. Vid vissa tillstånd eller vid behov av samtidig hjärtkirurgi utförs lungtransplantation med hjälp av hjärt-lung-maskin (ECC).

Arbetsbeskrivning

Bakgrund

Ett flertal sjukdomar kan leda till lungtransplantation:

- Emfysem/KOL (utlöst av rökning eller alfa₁-antitrypsin brist)
- Lungfibros (idiopatisk eller associerad med systemsjukdom)
- Cystisk fibros
- Primär pulmonell hypertension
- Obliterativ bronchiolit

Vid operationsanmälan

- Narkosläkare och narkosköterska planerar

- o Läkemedel
- o Infarter
- o Övervakning
- o Specialutrustning
- Narkosläkare och thoraxkirurg planerar
  - o Ev. kanylering av arteria/vena femoralis före narkosinduktion (ex. vid svår pulmonell hypertension)
  - o Ev. närvaro av kirurg vid narkosinduktion

Förberedelser på sal

- Ventilator Maquet FLOW-i: Funktionskontroll
- Defibrillator: Funktionstest
- 4-tryck
- Grå engångsvideobronkoskop (antifog-medel, glidgel och mugg med vatten)
- NO apparat och ventilatorslangar
- Blodvärmare
- Warmtouch x 2 + mössa
- Steril drapering till C-båge
- C-båge utanför operationssal + röntgenförkläden
- Lungbord
- Kuddvagn

Premedicinering

- Om patienten står på Waran, ges 10 mg Konakion IV på vårdavdelning eller vid ankomst till OP2. Ges så tidigt som möjligt. Oplex efter ordination från narkosläkare.
- Om patienten står på Pradaxa ges Praxbind.

Övervakning och infarter

- 1–2 PVK i armven, 2.0 med förlängning
- 1–2 PVK i fotven, 2.0 med förlängning
- 2 Artärnålar (arteria radialis och vä arteria femoralis)
- Enkellumentub

- 4-lumen CVK, 11 eller 16cm
- Inläggningsinstrument
- Swan Ganz kateter (CCO) läggs in i Truncus Pulmonalis (ev. rtg-genomlysning)
- Ev. Rapid infusion kateter eller CDK
- EKG 5-avledning
- Ev. Cerebral oximetri (rSO₂)
- BIS
- TEE + ev probeskydd
- KAD-temperaturmätning
- Defibrilleringsplattor
- Pulsoximetri
- ETCO₂ mätning

Uppläggning

- Operationen genomförs vanligen via sternotomi
- Rygggläge

Vätskor

- Ringer-Acetat/Plasmalyte och Albumin vid behov
- Restriktivitet med vätska pga. risk för ödem

Blodgruppering/Bastest

- Ja/Ja

Blod

- Ej rutinmässigt

KAD

- Ja med tempmätning

Antibiotikaprofylax

- Behandlingen fortsätter härefter med Cefotaxim 1g x 3 IV
- Första dosen Cefotaxim 1g IV ges 8 timmar efter start-dosen (Cefotaxim 2g IV)
- Vid Cefalosporin-allergi ges Eusaprim 10 ml IV
- Därefter behandling med Eusaprim 10 ml x 2 IV
- Andra dosen Eusaprim 10 ml IV ges 12 timmar efter startdosen
- Vid avsteg från rutin står detta på ”transplantationslappen” (den med GFR, PVR och immunosuppression)
- Patienter med cystisk fibros har ofta speciell antibiotikaregim p.g.a. kolonisering

Läkemedel

- Oplex IV om INR >1,4 (för att förebygga blödning)
- Robinul (0,2 mg/ml), 1 ml
- Fentanyl (50 µg/ml), 20 ml
- Propofol (10 mg/ml), 10 ml
- TCI Propofol (20 mg/ml), 50 ml
- Ketanest 5 mg/ml, 10 ml, enbart på läkarordination
- Rocuronium (10 mg/ml), 5 ml
- Fenylefrin (0,1 mg/ml) / Noradrenalin (0.01 mg/ml), 10 ml
- Efedrin (5 mg/ml), 10 ml
- Noradrenalin (0,1 mg/ml)
- Adrenalin (10 µg/ml), 10 ml
- NO förbereds och ställs i standby läge
- Epoprostenol (Flolan) (10 000 ng/ml) inhalation, enbart på läkarordination
- Strikt glykemisk kontroll: se PM Insulininfusion
- Tranexamsyra 2 g IV före operationsstart. Samma dos upprepas efter maskinavgång

Speciella läkemedel

- Antihistamin:
  - Tavegyl 2 mg IV ges vid anestesi-induktion
- Immunosuppression:
  - Metylprednisolon (Solumedrol) 500 mg IV vid induktion

- Ytterligare 500 mg ges före reperfusion av transplanterad lunga.
- Vid dubbel LTX ges 250 mg före respektive lungas reperfusion
- Thymoglobulininfusion:
  - Thymoglobulin skall som regel inte ges om patienten redan står på immunosuppression efter tidigare transplantation. Ev avsteg från detta skall ha noterats på ”transplantationslappen”
  - En torrampull 25 mg, löses i 5 ml sterilt vatten, och patientens totala dos sätts i 500 ml Natriumklorid
  - Startas en timme efter Metylprednison och Tavegyl injektion
  - Thymoglobulin 1,5mg/kg ges under 8–12 timmar i central ven
  - Får inte infunderas ihop med andra läkemedel
- Mannitol:
  - 2,5 ml/kg IV ges innan blodflödet öppnas till den nya lungan (singel LTX)
  - Vid sekventiell LTX delas dosen till respektive lunga

Anestesi

- Kontrollera blodgas (P_aCO_2 och BE)
- Induktion vid stabil patient
  - Robinul (0,2 mg/ml) 1 ml IV
  - Bolusdos Fentanyl och TCI Propofol. Rocuronium
  - Intubation med dubbel-lumen-tub vänster och kontroll av tubläge med videobronkoskop
  - Underhåll med TIVA Propofol och intermittenta doser Fentanyl
- Induktion vid instabil patient (t.ex pulmonell hypertension / svår lungfibros)
  - Preoxygenering i 5 minuter med 100 % O_2 och ev. 20 PPM NO
  - Påbörja Noradrenalininfusion (ev. i perifer ven) och håll MAP >75 mmHg
  - Robinul (0,2 mg/ml) 1 ml IV
  - Bolusdos Fentanyl och Propofol. Ev. Ketalar. Rocuronium

- Undvik hypoxi/hypercapni/hypotermi
- Intubation med dubbellumentub vänster och kontroll av tubläge med videobronkoskop
- När tuben är på plats, fortsatt ev. med NO inhalation
- Underhåll med TIVA Propofol och intermittenta doser Fentanyl

- Ventilation
  - Se nedan (Tips vid vanliga diagnoser)

- Inotropi/Vasopressor
  - En kombination av Noradrenalin och Dopamin vid behov

Extra-Corporeal Cirkulation (ECC)

- Operationen utförs på varmt (normotermi, 37 °C) och vanligtvis på slående hjärta
- Sedvanlig kanylering med ev. komplettering i Vena Cava Superior
- När första lungan är insydd, släpps blodflödet på och ventilationen startas till denna lunga
- Stäng av ventilationen till den andra lungan
- Temporär ”myokardial stunning” ses ibland vid påsläpp pga. utsvämning av kalla, ischemiska metaboliter
- Protamin och Tranexamsyra som vanligt

Ventilation av transplanterad lunga

- Bronkoskopi för att kontrollera den bronkiala anastomosen (suturlinjen)
- NO tillförsel före ventilationspåsläpp ger **inte** minskad reperfusions-skada
- Ventilatorsinställning:
  - VKTS, men
  - Vid stort luftläckage är tryckkontroll (TK) bättre
  - Tidal-volym 4–6 ml/kg
  - Topp-tryck <30 cmH2O
  - PEEP <7 cmH2O

- Så låg FiO₂ som möjligt
- Före transport till TIVA, byt till enkellumen tub. Vid önskemål om byte över ledare finns gul lång ledare på sal alt ex ”Cook airway exchange catheter”, med möjlighet att ge O₂ genom, denna finns på ”akut luftvägs-vagnen” (som står utanför sal 22).

Postoperativ smärtlindring

- Vg se PM Postoperativ smärtlindring
- TEDA kan läggas postoperativt på TIVA om koagulationen tillåter

TEE och gradienter

- Önskvärt att samtliga lungvener, om möjligt, lokaliseras och kontrolleras med TEE. Titta efter att ej tromb/försnävning föreligger. Färgdoppler – turbulens patologiskt. Pulsad doppler – ska vara <1m/s.

Tips vid vanliga diagnoser

Obstruktiv lungsjukdom

- Vid airtrapping hos KOL-patienter ses hyperinflation av lungorna och påverkad hemodynamik med hypovolemi-bild (låg intrathorakal blodvolym)
- Detta beror på nedsatt venöst återflöde och lung-tamponad av hjärtat
- Åtgärdas genom att släppa ur luft exempelvis genom att koppla isär slangarna
- Bronk-dilaterande läkemedel kan också ges
- Differential-diagnos: Övertryckspneumothorax, som komplikation till CVK inläggning
- Ventilatorinställning:
  - Låg andningsfrekvens 6–10/minut
  - I:E förhållande 1:3
  - PEEP titreras tills slut-expiratorisk flow = 0
  - Notera att ökande PEEP kan öka deadspace genom att komprimera lungkärlsbädden

Restriktiv lungsjukdom

- Höga topptryck är vanligt
- Vid låg SpO₂ kan tillförsel av NO förbättra syresättningen, eftersom NO förbättrar ventilations/perfusions match
- Ofta ses en blandbild av både restriktivitet och obstruktivitet
- Ventilatorinställning:
  - Små tidalvolym
  - Hög andningsfrekvens
  - I:E förhållande 1:1 kan ibland behövas

Suppurativ lungsjukdom = Cystisk fibros

- Manipulation av lungorna medför ofta att purulent sekret i alveolerna mobiliseras och täpper till luftvägarna
- Stora tidalvolym och höga topptryck är ofta nödvändiga
- Tänk på, att patientens metabolism ofta är förhöjd

Pulmonell hypertension

- Ev. ljumskanylering före narkosinduktion
- Lägg ev. CVK före induktion och koppla
- Noradrenalininfusion, mål-värde MAP >75 mm Hg
- Undvik hypoxi och acidosis/hypercapni/hypotermi
- Små tidalvolym
- PEEP <5 cmH₂O
- Risk för högerkammarsvikt - behandling se nedan

Högerkammarsvikt

- Utlöses av hög afterload, ischemi pga. embolisering eller långvarig hypotension
- Förekommer vid
  - Anestesi induktion
  - Avveckling av ECC
- Behandlas med
  - Inhalation NO - sänker afterload pga. selektiv vasodilatation i lungkärlsbädden

- Inhalation av nebuliserat Epoprostenol (Flolan) har synergistisk effekt
- Noradrenalin för optimal coronar-perfusion
- Biventrikulär inotrop behandling med Milrinon, Dopamin eller Levosimendan
- OBS! NO-behandling kan förvärra vänsterkammarsvikt
- Vid svår högerkammarsvikt akut ECC eller VA-ECMO

Referenser

International Consensus Recommendations for Anesthetic and Intensive Care Management of Lung Transplantation. An EACTAIC, SCA, ISHLT, ESOT, ESTS, and AST Approved Document. J Heart Lung Transplant. 2021 Nov; 40(11):1327-1348

Organ Transplantation - A Clinical Guide; Andrew A. Klein, Clive J. Lewis, Joren C. Madsen. Cambridge University Press 2011

Relaterad information

PM Ryggläge

PM Optimal Perfusion (tryck och flöde) under kardiopulmonell bypass – evidensbaserade riktlinjer

Smärtbehandling med Opiod – intravenös PCA

Rutin för TIVA - Actrapidinfusion

Rutin för TIVA Flolan kontinuerlig inhalation

Granskare/Arbetsgrupp

Maria Tholén, Överläkare thoraxanestesi och intensivvård, VO Thorax och kardiologi

Mattias Danielsson, Överläkare, VÖL OP2, thoraxanestesi och intensivvård, VO Thorax och kardiologi

Lars Jensen, Anestesisjuksköterska/Instruktör, OP2 VO Thorax och kardiologi

Ann-Sofie Torgersson, Specialistundersköterska, sektionsledare OP2, VO Thorax och kardiologi

Göran Dellgren, Överläkare, Professor thoraxtransplantation, VO Thorax och kardiologi

Martin Westerberg, Överläkare, Sektionschef thoraxkirurgi, VO Thorax och kardiologi

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Thorax och kardiologi

Innehållsansvar: Maria Tholén, (marja86), Överläkare

Godkänd av: Kristofer Skoglund, (krisk3), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9805-1593997-2127

Version: 13.0

Giltig från: 2026-03-13

Giltig till: 2028-03-09